

ضرورت پذیرش، فرصتها و چالشهای پیاده سازی استانداردهای بین المللی
گزارشگری مالی در ایران

سید احمد سیدی^۱، فرهاد دهدار^۲، مهناز نوجوان^۳*

۱- دانشجوی دکتری حسابداری و عضو هیئت علمی مؤسسه آموزش عالی
شاندیز مشهد و عضو انجمن حسابداری ایران sevedi.acc@gmail.com

۲- استادیار گروه حسابداری دانشگاه آزاد اسلامی واحد
شاهرود dehdar.f@yahoo.com

۳- دانشجوی دکتری حسابداری دانشگاه آزاد اسلامی واحد قاینات و عضو
انجمن حسابداری ایران nojavanmahnaz@gmail.com

ضرورت پذیرش، فرصتها و چالشهای پیاده سازی استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی در ایران

چکیده

امروزه، اهمیت هماهنگی با استانداردهای بین المللی حسابداری بر هیچ کشوری پوشیده نیست. در گذر از مسیر پر پیچ و خم پذیرش این استانداردها، آگاهی از فرصتها و چالشهای پیش رو از اهمیت ویژه ای برخوردار است.

این مقاله با رویکردی توصیفی و مروری بر ادبیات موضوعی، به بررسی ضرورت به کارگیری استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی و مزایا و محدودیتهای آن در ایران پرداخته و در ادامه راهکارهای اجرایی به منظور پیاده سازی موفق بکارگیری استانداردهای بین المللی حسابداری در ایران ارائه می دهد.

به منظور اجرای موفق بکارگیری استانداردهای بین المللی باید با نگاهی واقع بینانه به ظرفیتهای، چالشها و وضعیت موجود توجه شود. به این منظور باید رویکردی یکپارچه با تعامل نهادهای حرفه ای اتخاذ شود. در این راستا، برنامه ریزی و اقدام موثر جهت رفع مسائل مالیاتی، ترجمه تخصصی استاندارد ها، آموزش و تدوین رهنمودهای مورد نیاز جهت بکارگیری استانداردها ضروری می باشد.

واژگان کلیدی: گزارشگری مالی، استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی، یکپارچگی جهانی حسابداری.

مقدمه

با گسترش تجارت جهانی، نقش و اهمیت آن در اقتصادها افزایش یافته و کشورها پیوسته سعی در فراهم ساختن شرایط و ایجاد زمینه مساعد برای بهره‌مندی از منافع بسیار آن داشته‌اند. از جمله پیامدهای گسترش تجارت جهانی افزایش نقش شرکت‌های چند ملیتی در کشورها در کنار گسترش بازارهای مالی به فراتر از مرزها بوده است که این امر نقش و اهمیت گزارشگری مالی را دو چندان می‌کند.

امروزه حسابداری به دنبال ایجاد یکپارچگی جهانی هم در سطح بازارها و هم در سیاستگذاریها است. هدف از این سیاستگذاریها در نهایت کاهش هزینه‌های ارتباطات و فناوری اطلاعات است. برای ایجاد این یکپارچگی لزوماً باید استانداردهای گزارشگری مالی و عملکرد آن مورد توجه قرار گیرد [۱۵].

افزایش هماهنگی در سطح بین‌المللی به تدوین استانداردهای جامع‌تر منجر می‌شود. جریان مستمر جهانی شدن بازار بورس موجب می‌شود شرکتها تغییرات را بپذیرند. اگر شرکتی نتیجه فعالیت‌های خود را به گونه‌ای ارائه کند که برای سرمایه‌گذاران خارجی قابل درک نباشد، امکان دستیابی به منابع مالی خارجی کاهش می‌یابد. با افزایش همکاری کشورها، دسترسی به مجموعه منحصر به فردی از سیستم‌های حسابداری جهانی آسانتر خواهد بود [۱۶].

مجموعه استانداردهای بین‌المللی این امکان را فراهم می‌کند تا زمینه فعالیت شرکت در سطح بالاتری بوجود آید، چرا که اطلاعات صورتهای سود و زیان و ترازنامه در بین کشورهای مختلف، یکنواختی بیشتری خواهند یافت [۱۲]. تهیه مجموعه استانداردهای یکنواخت به منظور کاهش هزینه‌های تولید و توزیع اطلاعات یکنواخت و قابل اطمینان در بازار سرمایه صورت می‌گیرد [۱]. امروزه از دو جهت هماهنگ‌سازی استانداردهای حسابداری اهمیت پیدا کرده است:

- همراه با گسترش سریع بازارهای سرمایه، که تاثیری مهم در توزیع منابع اقتصادی دارد، چگونگی افشای اطلاعات از مسائل با اهمیت در تعیین کارایی بازار است.
- افزایش شرکتهای چند ملیتی که به صورت فرا مرزی فعالیت می کنند، موجب پیدایش نیاز به وجود مجموعه ای از استانداردهای یکنواخت می شود.

کارایی جریان کالاها و خدمات، سرمایه و منابع موجب می شود که فعالیتهای تجاری به فراتر از مرزهای ملی گسترش یابد و وضعیت عملیات تجاری و مالی در بیش از یک کشور، ایجاد می کند که استانداردها صرفاً محدود به یک کشور خاص نباشد. وجود روشهای حسابداری متفاوت برای یک نوع معامله یا رویداد، تجزیه و تحلیل و مقایسه صورتهای مالی را با مشکلات زیادی مواجه کرده است و این موضوع منجر به حمایت رو به گسترشی برای تدوین استانداردهای حسابداری بین المللی گشته است [۵].

در صورت استفاده از استانداردهای یکنواخت گزارشگری مالی، به سادگی می توان وضعیت مالی شرکتهای سراسر دنیا را با یکدیگر مقایسه کرد و از پیچیدگیها و هزینه های آن پرهیز کرد. اگرچه قابلیت مقایسه در استانداردهای ملی هر کشور نیز وجود دارد، ولی مقایسه پذیری جهانی، نیاز حیاتی بازار، محققان و سرمایه گذاران است. که با استفاده از استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی (IFRS)^۱ این نیازها تا حدی بر طرف می گردد [۱۴].

پذیرش استانداردهای بین المللی موافقان و مخالفانی دارد. موافقان با اشاره به مزایای پذیرش این استانداردها از قبیل کاهش هزینه های دستیابی به اطلاعات، کاهش عدم تقارن اطلاعاتی، جذب سرمایه گذاری خارجی، کاهش ریسک کشور و امکان انتقال سرمایه در سطح بین المللی دیدگاه خود را توجیه می کنند. از سوی دیگر، مخالفان تفاوت های فرهنگی و اقتصادی و نیازهای متفاوت استفاده کنندگان را مد نظر دارند. با این حال، امروزه با توسعه شرکتهای بزرگ و چند ملیتی، وجود استانداردهایی در سطح بین المللی ناگزیر است.

^۱ - International Financial Reporting Standards (IFRS)

پیشینه استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی

اولین استانداردهای حسابداری بین‌المللی را کمیته تدوین استانداردهای بین‌المللی حسابداری در سال ۱۹۷۵ منتشر کرد. هیئت تدوین استانداردهای حسابداری بین‌المللی در سال ۲۰۰۱ جایگزین این کمیته شد و در سال ۲۰۰۵ بیشتر شرکتهای اروپایی و کشورهای دیگر ملزم به رعایت استانداردهای گزارشگری حسابداری بین‌المللی در ارائه صورتهای مالی خود شدند [۱۳].

به لحاظ تاریخی استانداردهای حسابداری توسط یکی از این نهادها تدوین می‌شدند: دولت، حرفه حسابداری و یا هیئت مستقل استانداردهای ملی زمانی مطرح بود که شرکتهای در کشور خود تامین مالی می‌کردند و سرمایه‌گذاران نیز در خانه خود سرمایه‌گذاری می‌کردند. پس از دهه ۷۰ میلادی، رشد تقاضا برای افزایش کیفیت گزارشهای مالی هماهنگ سازی در میان اقتصادهای عمده رابرانگیخت. با جهانی شدن بازارهای سرمایه، سرمایه‌گذاران در جستجوی فرصتهای سرمایه‌گذاری در سراسر دنیا برآمدند؛ زیرا که تفاوت سیستمهای حسابداری درک گزارشهای مالی راکاهش می‌دهد و مانع از مقایسات سرمایه‌گذاران می‌شود.

استانداردهای گزارشگری مالی بین‌المللی (IFRS)، به مجموعه‌ای از استانداردهای حسابداری گفته می‌شود که توسط هیات استانداردهای حسابداری بین‌المللی (IASB) تدوین شده‌اند.

هدف این استانداردها، تهیه صورتهای مالی شرکتهای سهامی در قالب یک استاندارد جهانی هیات استانداردهای حسابداری بین المللی (IASB)^۲، یک نهاد مستقل در لندن است که ۱۵ عضو از کشورهای مختلف دارد و کار خود را از سال ۲۰۰۱ آغاز کرده است. پایه گذاری این هیات توسط شرکتهای بزرگ حسابداری، موسسات مالی خصوصی و تعدادی دیگر از سازمانهای حرفه‌ای در حوزه حسابداری انجام شده است. تا کنون بیش از ۱۲۰ کشور IFRS را برای گزارش دهی مالی شرکت‌های خود الزامی دانسته‌اند.

ضرورت استاندارد گذاری بین المللی و یکپارچه

وجود استانداردهای مشخص و تعریف شده برای گزارش صورتهای مالی در سطح بین‌المللی نه تنها هزینه های ارزیابی صورتهای مالی را کاهش می‌دهد بلکه به رفع عدم اطمینان ناشی از نبود شفافیت خواهد انجامید که این امر نقش مهمی در تخصیص هر چه بهتر منابع مالی در سطح بین المللی خواهد داشت.

اگر صورتهای مالی با استفاده از مجموعه ای از استانداردهای حسابداری مشترک ارائه شوند، می‌توانند سرمایه‌گذاران را در فهم بهتر شرایط سرمایه‌گذاری یاری کنند و این امر می‌تواند موجب اطمینان برای سرمایه‌گذاران در خصوص اعتبار صورتهای مالی شود و موجبات جذب سرمایه از بازارهای سراسر دنیا با هزینه های کمتری را فراهم نماید، اما در صورت یکسان نبودن صورتهای مالی، سرمایه‌گذاران در سطح بین المللی مجبورند برای درک بهتر صورتهای مالی هزینه های زیادی را در جهت بهبود قابلیت مقایسه صرف نمایند. از این رو استاندارد سازی گزارشگری مالی در سطح بین المللی موجب می‌گردد تا شفافیت و قابلیت مقایسه صورتهای مالی میان کشورهای مختلف ممکن شود [۱۱].

دسترسی به اطلاعات کافی و مطمئن در زمینه گزارشگری مالی برای تأمین سلامت و رشد اقتصاد ضروری است. امروزه همه با این موافقتند که همسان سازی استانداردهای بین المللی در اقتصاد جهانی ضروری است. دست کم از جنبه نظری این توافق وجود دارد که داشتن مجموعه واحدی از استانداردهای باکیفیت بالا، به سود سرمایه‌گذاران است و از

² - International Accounting Standards Board (IASB)

هزینه های اداری برای دسترسی به بازارهای سرمایه در سراسر جهان می کاهد. در یک بازار سرمایه یکپارچه، منطقی وجود مجموعه واحدی از استانداردها آشکار است، زیرا این مجموعه واحد، مقایسه پذیری و درک گزارشگری مالی را کارا تر می سازد.

با توجه به مباحث و نکات فوق، هیأت استانداردهای حسابداری، استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی را با هدف مشخص نمودن یک مجموعه مجزا و منحصر به فرد در حوزه استانداردهای حسابداری با کیفیت مطلوب و قابل اجرا در سطح بین المللی هماهنگ نمودن استانداردهای حسابداری مالی در قالب استانداردهای بین المللی حسابداری و تصویب کاربردهای این استانداردها ارائه نموده است.

هدف استانداردهای گزارشگری مالی بین المللی فراهم نمودن چارچوب استاندارد جهانی برای چگونگی آماده سازی و آشکارسازی اطلاعات صورتهای مالی است. پذیرش استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی بنا به دلایل گوناگونی از اهمیت ویژه ای برخوردار است. دلیل اول اینکه، توسعه سریع بازارهای سرمایه بین المللی باعث شده تا نقش بازارهای مالی برجسته و نحوه افشای اطلاعات به بازار مسأله اساسی در اطمینان از کارایی بازار تلقی شود. دلیل دوم، رشد روزافزون شرکتهای چندملیتی است و این موضوع که اطلاعات متحدالشکل و قابل اتکا به بازار ارائه شود.

در صورت استفاده از استانداردهای یکنواخت گزارشگری مالی، به سادگی می توان وضعیت مالی شرکتهای سراسر دنیا را با یکدیگر مقایسه کرد [۱۴]. استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی نسبت به استانداردهای ملی، دقت و جامعیت بیشتری دارد [۲].

رشد تجارت بین المللی و جریان های سرمایه و پیوستگی اقتصادی فزاینده طی دهه های اخیر، منجر به تمایل هماهنگ سازی استانداردهای حسابداری در میان کشورها شده است، در نتیجه تعداد زیادی از کشورها استفاده از استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی حسابداری را پذیرفته اند.

هم اکنون بیش از ۱۰۰ کشور استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی را به طور کامل پذیرفته اند یا اینکه استفاده از آن را مجاز شناخته اند. سازمانهای بین المللی، جهت ارزیابی

پروژه ها و اعطای وام، بورسهای خارجی برای درک بهتر از صورتهای مالی کشورهای مختلف و امکان مقایسه آن ها بدون صرف هزینه و زمان زیاد به یک معیار مشترک و هماهنگ نیاز دارند که استانداردهای بین المللی توانسته است این نیاز را تأمین کند و عملاً تبدیل به زبان مشترک گزارشگری مالی شود [۶]. اولین مطلبی که در جذب سرمایه گذار برون مرزی مطرح است ارائه اطلاعات قابل فهم و در دسترس است. بنابراین وجود استانداردهای یکسان در گزارشگری مالی الزام آور می باشد. در این راستا تمامی کشورهای دنیا به اجماع رسیده اند که از استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی استفاده کنند [۱۰]. هماهنگ سازی رویه های حسابداری نخست در درون کشورها و با وضع استانداردهای حسابداری ملی آغاز شد، پس از آن با رشد بازارها و افزایش مبادلات بین المللی کالا، خدمات و سرمایه، موضوع همسانی گزارشگری حسابداری در سطح بین المللی نیز مطرح شد [۶].

بکارگیری استانداردهای گزارشگری مالی بین المللی در سطح بین المللی برای سرمایه گذاران و سایر استفاده کنندگان از صورتهای مالی از نظر کاهش هزینه مقایسه، موقعیتهای مختلف سرمایه گذاری و افزایش کیفیت اطلاعات دریافتی از صورتهای مالی شرکتهای مختلف، مفید و قابل استفاده باشد.

مزایای پذیرش استانداردهای بین المللی در ایران

پذیرش استانداردهای بین المللی در ایران دارای مزایای بسیاری است. بخشی از این مزایا بدین شرح است:

- کاهش ریسک کشور و افزایش جذب سرمایه های خارجی از طریق فراهم نمودن امکان تصمیم گیری بهتر، با توجه به استفاده از استانداردهای مورد توافق بین المللی
- فراهم نمودن امکان تشکیل بورس بین المللی، کمک به سرمایه گذاران در تنوع بخشی به سرمایه گذاری در بورسهای مختلف جهان، امکان پذیرش شرکتهای در بورس سایر کشورها و پذیرش متقابل شرکتهای خارجی در بورس ایران

- افزایش قابلیت مقایسه و امکان ارزیابی بهتر کسب و کار در کشور توسط نهادهای بین‌المللی نظیر موسسات رتبه‌بندی
- صرفه‌جویی در زمان و هزینه تهیه صورتهای مالی بر مبنای استانداردهای مختلف
- فراهم نمودن امکان استفاده‌ی مؤثرتر از فناوریهای چون XBRL جهت افزایش شفافیت اطلاعات و ارتقای جایگاه شفافیت اطلاعاتی کشور از منظر بین‌المللی
- استفاده از تجربه و دانش بین‌المللی

محدودیتها و چالشهای پذیرش استانداردهای بین‌المللی در ایران

چالشهای موجود در به‌کارگیری استانداردهای بین‌المللی را می‌توان به سه دسته کلی طبقه‌بندی کرد [۹]: ۱. چالشهای ناشی از محیط اقتصادی، ۲. چالشهای ناشی از محیط حقوقی و ۳. چالشهای ناشی از محیط کسب و کار.

چالشهای ناشی از محیط اقتصادی: اقتصاد ایران، تا حد زیادی متکی به درآمد نفت و به تبع آن متکی به وضعیت مالی دولت می‌باشد. بخش مهمی از اقتصاد کشور در انحصار نهادهای بخش عمومی است و بنابراین نمی‌توان آن را به عنوان اقتصادی رقابتی تلقی کرد. همچنین رانت و یارانه از اجزای جدایی‌ناپذیر آن به شمار می‌آیند. تورم مزمن و کاهش مستمر قدرت خرید پول ملی به خصیصه‌ای ذاتی تبدیل شده است. حداقل دو متغیر کلان اقتصادی یعنی نرخ بهره و نرخ ارز تابع بازار نیستند و از تصمیمات دولت تبعیت می‌کنند. بزرگ‌ترین چالشهای اقتصادی تورم مزمن و نرخ دستوری ارز می‌باشند. زیرا هر یک به تنهایی و بدتر از آن تلفیق این دو عامل، بر واحد سنجش عناصر صورتهای مالی یعنی پول، تأثیری مخرب دارد. این امر می‌تواند موجب مخدوش ساختن تلفیق پذیری و مقایسه پذیری صورتهای مالی شرکتهای ایرانی و نامربوط بودن اطلاعات مندرج در آنها گردد.

چالشهای ناشی از محیط حقوقی: به موانع قانونی و مقرراتی بر سر راه اجرای استانداردهای گزارشگری مالی بین‌المللی مربوط است، مانند قوانین مالیاتی

چالشهای ناشی از محیط کسب و کار: به نظر می‌رسد بر خلاف کشورهای پیشرفته صنعتی استانداردهای حسابداری و حسابرسی در محیط کسب و کار ایران موضوعی ملی و

عمومی محسوب نمی‌شود. عموم مردم با این موضوع ناآشنا هستند. مدیران بنگاه های اقتصادی، مشاوران حقوقی، قضات و وکلای دادگستری شناخت کافی نسبت به این استانداردها ندارند و نیاز به آموزشهای مرتبط می‌باشد.

وضعیت ایران در خصوص بکارگیری استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی

اهمیت کاربرد استانداردهای بین المللی در ایران از این لحاظ است که شرکتهای ایرانی برای جذب سرمایه خارجی تمایل به ورود به بورسهای خارجی دارند، ملزم می شوند صورتهای مالی خود را طبق استانداردهای بین المللی تهیه نمایند [۷].

از لحاظ اجرایی، به کارگیری استانداردهای بین المللی پیش نیاز ارتباط با بورس های بین المللی است و موجب می شود سرمایه گذاران با اعتماد بیشتری جذب شرکتهای ایرانی شوند [۳]. با وجود اهمیت به کار گیری استانداردهای بین المللی، براساس اطلاعات مندرج در وبگاه هیئت استانداردهای بین المللی حسابداری، ایران در هیچ یک از دو گروه کشورهایی که استانداردهای بین المللی را پذیرفته یا درحال پذیرش است قرار ندارد. اگر چه در تدوین استانداردهای ملی از برخی استانداردهای بین المللی استفاده کرده است، ولی این به مفهوم پذیرش رسمی استانداردهای بین المللی نیست [۷].

با وجود اینکه بسیاری از کشورها، موضع خود را در خصوص پذیرش یا عدم پذیرش استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی معین کرده اند، درایران برنامه ای مشخص برای به کار گیری استانداردهای بین المللی اعلام نشده است. با این حال، سازمان بورس و اوراق بهادار در صدد است هر چه زودتر کاربرد استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی را عملیاتی کند. سازمان حسابرسی نیز گام های لازم در این رابطه برداشته است و تنها منتظر مصوبه مجمع عمومی سازمان است، طبق این مصوبه، شرکتهای ثبت شده نزد سازمان بورس شامل شرکتهای بورسی و فرا بورسی مکلفند از زمانی که سازمان بورس اعلام کند صورتهای مالی خود را مبتنی بر استانداردهای بین المللی گزارشگری تهیه کنند [۸].

راهکارهای اجرایی جهت پیاده سازی استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی (IFRS)

اگرچه مصوبه‌ی مجاز شمردن استفاده از استانداردهای حسابداری بین‌المللی به جای استانداردهای حسابداران ایران، برای حرکت به سمت به کارگیری استانداردهای بین‌المللی امری ضروری است، ولی کافی نیست. به عبارت دیگر این مصوبه به عنوان یک گام اولیه می‌تواند مد نظر قرار گیرد که در جهت حمایت از حقوق سرمایه‌گذاران و نیز شفافیت اطلاعاتی بازار سرمایه، برای اجرای مناسب آن نیز پیش‌نیازها و الزاماتی مورد نیاز است که تحقق آنها با هماهنگی مقامات مسئول و نهادهای ذی‌ربط امکان‌پذیر خواهد بود.

همان‌گونه که در متن مصوبه آمده است، براساس این مصوبه شرکت‌های بورسی مجاز به استفاده از استانداردهای بین‌المللی هستند و بدیهی است برای استفاده از این اجازه در بازار سرمایه با لحاظ داشتن سایر حساسیتهای موجود در بازار سرمایه، ایجاد بسترهای لازم امری ضروری است. از جمله شرایط و زیرساختهای لازم که در این زمینه باید مد نظر قرار گیرد می‌توان به مواردی اشاره کرد که در ادامه خواهند آمد [۴]:

- ضرورت رفع مشکلات و موانع اجرایی و مقرراتی شرکتها برای به کارگیری استانداردهای بین‌المللی از جمله مسائل مالیاتی و... و انجام هماهنگی‌های لازم با نهادهایی هم‌چون سازمان امور مالیاتی، سازمان حسابداری، سازمان بورس و جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران.
- ضرورت فراهم کردن قابلیت مقایسه‌ی اطلاعات بین شرکت‌هایی که از استانداردهای ملی استفاده می‌کنند با سایر شرکت‌هایی که از استانداردهای بین‌المللی استفاده می‌کنند، به منظور فراهم نمودن امکان تصمیم‌گیری سرمایه‌گذاران.
- ضرورت آموزش و اطلاع‌رسانی در خصوص استانداردها به شرکت (که تهیه کنندگان اطلاعات هستند)، حساب‌برسان (که نقش اعتباردهی به اطلاعات را بر

عهده دارند) و سرمایه‌گذاران(که براساس اطلاعات مزبور تصمیم‌گیری می‌کنند).

- ترجمه تخصصی استانداردهای بین‌المللی و رسمیت بخشیدن به ترجمه‌ها از طریق هماهنگی با بنیاد IFRS.
- ضرورت رفع کاستی‌های فعلی موجود در استانداردهای حسابداری ملی برای آن دسته از شرکتها که از استانداردهای بین‌المللی استفاده نمی‌کنند و تطبیق استانداردهای حسابداری ملی با استانداردهای بین‌المللی.

بدون فراهم کردن سایر شرایط و زیرساختهای لازم برای به‌کارگیری استانداردهای بین‌المللی، مصوبه پیش‌گفته به‌طور مناسب قابلیت اجرا نخواهد داشت یا با اجرای آن حفظ حقوق سرمایه‌گذاران و شفافیت اطلاعاتی لازم در بازار سرمایه، به‌خوبی تأمین نخواهد شد.

ایجاد شرایط و بستری لازم برای به‌کارگیری استانداردهای بین‌المللی به شرح پیش‌گفته، مستلزم [۴]:

۱. تشکیل کارگروهی مشترک با حضور نمایندگان وزارت امور اقتصادی و دارایی، سازمان حسابرسی، سازمان بورس، سازمان امور مالیاتی و جامعه حسابداران رسمی ایران،
۲. تصویب منشور تدوین استانداردها،
۳. تعیین دقیق مسئولیتهای هر یک از این سازمانها در فراهم کردن امکان پذیرش و به‌کارگیری استانداردهای بین‌المللی،
۴. تدوین نقشه راه به‌کارگیری استانداردهای بین‌المللی و
۵. شناسایی و تعیین موانع به‌کارگیری استانداردهای بین‌المللی و سپس برنامه‌ریزی و انجام اقدامات و هماهنگیهای لازم برای رفع آنها است.

علاوه بر این باید تهیه‌کنندگان اطلاعات و گزارشهای مالی و شرکتهای در خصوص برگزاری دوره‌های آموزشی و آشنایی با استانداردهای بین‌المللی فعالانه مشارکت کنند. همچنین دانشگاه‌ها نیز جهت اطلاع‌رسانی بیشتر در این خصوص به دانشجویان که قرار است در آینده‌سکان‌دار حرفه‌ی حسابداری و حسابرسی شوند، تمهیدات لازم را اتخاذ کنند.

بی‌تردید در کشور ما نیز همانند دیگر کشورها وجود یک طرح کلان یا نقشه‌ی راه در خصوص نحوه‌ی همگرایی یا پذیرش کامل استانداردهای گزارشگری مالی بین‌المللی بسیار ضروری و تعیین‌کننده است. در این طرح باید رویکردهای مختلف همگرایی یا پذیرش، آثار و پیامدهای همگرایی یا پذیرش، موانع موجود بر سر راه همگرایی یا پذیرش، مزایا و ارزش‌افزوده‌ی ناشی از همگرایی یا پذیرش این استانداردها، هزینه‌ها، تأثیر آن بر شفافیت اطلاعات و هزینه‌ی سرمایه‌ی شرکتهای و توسعه و تعمیق بازار سرمایه و ارتقاء جایگاه کشور در مناسبات بین‌المللی مدنظر قرار گیرد و بهترین راهکارهایی که ارتقای شفافیت اطلاعاتی بازار سرمایه و ارتقای جایگاه بین‌المللی کشور را در پی داشته باشد، اتخاذ شود.

نتیجه‌گیری

امروزه توسعه مجموعه‌ی اصول و استانداردهای حسابداری جهان شمول که مقایسه اطلاعات مالی مربوط به کشورهای مختلف را ممکن سازد، امری ضروری است و دستیابی به یک سامانه یکپارچه گزارشگری مالی جهت حضور در بازارهای بین‌المللی و جذب سرمایه‌های خارجی اجتناب‌ناپذیر می‌باشد.

برای به‌کارگیری استانداردهای بین‌المللی که موجب شفافیت اطلاعاتی هرچه بیشتر بازار سرمایه و ارتقای جایگاه بین‌المللی کشور شود، باید با مشارکت تمامی فعالان حرفه حسابداری و حسابرسی کشور، نقشه راه مطلوبی تکمیل شود که در آن راهکارهای بهینه دستیابی به چنین هدفی ارائه گردد. تجربه جهانی شدن نشان می‌دهد فرصتها مهم هستند و چالشها کم‌اهمیت و برطرف‌شدنی هستند.

در ایران، دولت و سازمانهای ضابطه‌گذار و ناظر، جهانی شدن را پذیرفته‌اند. اجرای استانداردهای بین‌المللی حسابداری نیازمند هم‌فکری و همکاری متقابل سازمانها و نهادهای مرتبطی چون سازمان حسابرسی، جامعه حسابداران رسمی، سازمان بورس و سازمان امور مالیاتی می‌باشد. برای بکارگیری موفق این استانداردها باید با نگاهی واقع‌بینانه، به چالشها و وضعیت موجود توجه شود. به این منظور باید رویکردی یکپارچه با تعامل اثربخش نهادهای حرفه‌ای به کار گرفته شود. در این راستا، برنامه ریزی و اقدام موثر جهت رفع مسائل مالیاتی، ترجمه تخصصی استانداردها، آموزش و تدوین رهنمودهای مورد نیاز جهت بکارگیری استانداردها ضروری می‌باشد.

منابع

- ۱- اثنی عشری، حمیده؛ خان بیگی، مصطفی. (۱۳۸۷). "گامی به سوی پیاده سازی استانداردهای بین‌المللی حسابداری". **فصلنامه حسابرسی**، ۴۲، ۱۲-۲۳.
- ۲- اسکات، ویلیام. (۱۳۸۸). **تئوری حسابداری مالی** جلد دوم، دکتر علی پارسیان، تهران، ترمه.
- ۳- باقریان کاسگری، عباس، (۱۳۸۶). *بورس الکترونیک، استانداردها و شبکه های هوشمند نظارتی، ماهنامه بورس*، شماره ۶۱، ۶۱-۴۰.
- ۴- حسینی، علی، (۱۳۹۰). *نگاه تازه: ضرورت پذیرش استانداردهای گزارشگری مالی بین‌المللی-IFRS ها*، **مجله حسابدار**، شماره ۲۳۴، ۱۴-۱۵.
- ۵- خوش طینت، محسن؛ رحیمیان، نظام الدین. (۱۳۸۳). "همهانگ سازی استانداردهای حسابداری". **مطالعات حسابداری**، شماره ۶.
- ۶- رحمانی، علی و علیپور، شراره، (۱۳۸۹). *موانع پذیرش استانداردهای بین‌المللی حسابداری در ایران، فصلنامه مطالعات حسابداری*، شماره ۲۷، ۹۹-۷۵.
- ۷- رحمانی، علی، (۱۳۸۸). *بازار سرمایه، ضرورت اصلاح و بهبود فضای کسب و کار، فصلنامه پول و اقتصاد*، شماره ۱.

- ۸- ستایش، محمد حسین، محمدیان، محمد و مهتری، زینب، (۱۳۹۳). *ایران بر سر دوراهی پذیرش یا عدم پذیرش استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی، ماهنامه بورس*، شماره ۱۱۱، ۷۷-۷۶.
- ۹- سلامی، غلامرضا، (۱۳۹۱). مزایا و چالش‌های پذیرفتن استانداردهای گزارشگری مالی بین المللی، *مجله حسابداری*، شماره ۲۴۶، ۲-۳.
- ۱۰- میربلوک، فرهاد و انوشه، مهدیه، (۱۳۹۲). جهانی شدن بورس تهران از جاده XBRL می‌گذرد، *ماهنامه بورس*، شماره ۱۰۴ و ۱۰۵، ۶۱-۶۰.
- ۱۱- نظری، علی‌رضا، فدایی، ایمان، تفی ملایی، سعید، (۱۳۹۲). نکاتی در خصوص اهمیت استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی و مزایا و معایب آن، *مجله اقتصاد*، شماره ۱ و ۲، ۴۵-۵۲.

- 12-Anderson, N.,(1993). "The Globalization of GAAP." Management Accounting, 52-54.
- 13-Armstrong, C., Barth, M., Jagolinzer, A. and Riedl, A. (2007) "Market reaction to the IFRS adoption in Europe", Working Paper, Stanford University.
- 14-Stefano, Cascino, et al (2010). "Mandatory IFRS adoption and accounting comparability", Working paper, London School of Economics.
- 15-Ball, R. (2006). "IFRS: Pros and Cons for Investors", Accounting & Business Research, 33, International Accounting Policy Forum.
- 16-Hail, L., and C. Leuz.(2009)." Cost of capital effects and changes in growth expectations around U.S. cross-listings", Simon School of Business University of Rochester.

Necessity of acceptance, opportunities and challenges in the implementation of International Financial Reporting Standards in Iran

Seyed Ahmad seyedi (Ph.D student of Accounting and scientific Board of Shandiz university of Mashad and Member of Iranian Accounting Association)

Farhad Dehdar (Assistant professor of Accounting, Islamic Azad University, Shahrood)

Mahnaz Nojavan (Ph.D student of Accounting and Member of Iranian Accounting Association)

Abstract

Nowadays, the significance of employing international accounting standards is known to all countries. Drawing on extant literature in accounting, this study sought to explore the opportunities and challenges of the adoption of International Financial Reporting Standards (IFRS) by Iran through a study of the major obstacles, benefits and attitudes towards its adoption. The results provide some practical guidelines for successful implementation of IFRS.

The policy implication of the study's findings is the need for financial regulators and professional accountancy bodies to work collaboratively and also update their IFRS knowledge in order to maintain their professional competence. There is also a need to integrate IFRS into the accounting curriculum in Iran's higher education system.

Keywords: financial reporting, International Financial Reporting Standards, Global Integrity Accounting